

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

عنوان اقدام پژوهی :

چگونه توانستم دانش آموزان را به نماز و فرائض دینی جذب نمایم .

www.asebankafinet.ir

فروشگاه علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

تقدیر و تشکر

از همه آنهایی که مرا در تحقق و به پایان رساندن این پژوهش یاری و کمک رساندند تشکر و قدر دانی می
کنم و این پژوهش را به آنها تقدیم می کنم .

فروشگاه علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir.

فهرست مطالب

چکیده	۴
کلمات کلیدی :	۴
مقدمه	۵
بیان مسئله:	۸
تعریف اصطلاحات:	۱۰
نماز جماعت:	۱۱
روشهای جمع آوری اطلاعات (شواهد ۱)	۱۲
اجرای بهترین راه حل و اقدام:	۲۲
گرد آوری اطلاعات (شواهد ۲)	۲۴
ارزشیابی و نتیجه گیری:	۲۶
اعتبار بخشی:	۲۸
موانع و محدودیت ها:	۲۹
پیشنهادات و راهکارها:	۳۰
فهرست منابع	۳۲

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

چکیده

پژوهش حاضر مربوط به دانش آموزان مدرسه راهنمایی می باشد . در این پژوهش نشان دادم که چگونه با راهکارها و تجربیات دیگران و همکاری کادر مدرسه می توان هر اقدام مثبتی را در مدرسه به انجام رساند . یکی از این اقدامات مثبت برگزاری نماز جماعت در مدرسه با حضور حد اکثری دانش آموزان است . حضور دانش آموزان در نماز جماعت در ابتدای سال تحصیلی بسیار ناچیز بود اما با راهکارهایی که توسط اولیاء و همکاران در مدرسه اجرا کردیم توانستیم پس از ۴ ماه حضور حد اکثری دانش آموزان را در نماز جماعت داشته باشیم .

کلمات کلیدی :

نماز جماعت ، راهکار ، حضور حد اکثری

فروشگاه علمی آسمان

مقدمه

نماز میراث تمامی انبیاء است هر پیامبری که مبعوث به رسالت شد. انسانها را به نماز دعوت کرد و به آن سفارش نمود. قرآن کریم در «سوره مریم آیه ۳۱ از دعوت به نماز حضرت عیسی (ع) و در آیات بعد از دعوت، به نماز حضرت اسماعیل (ع) یاد کرده است. در سوره طه خداوند به پیامبری (ص) می فرماید: «خانواده و پیروان خود را به نماز امر کن و در این دعوت شکیبیا باش.» نماز کشتی نجات است که همه افراد بخصوص کودکان و نوجوانان ها و جوان ها را از طوفانها و خیزابها عبور می دهد و به ساحل آرامش و رستگاری می رساند.

نماز، تقدیم حمد و سپاس به درگاه خالق منان و کامل ترین پاسخ به عالی ترین نیاز انسان؛ فرصتی برای طراوت بخشیدن روح و پلی برای نیل به اوج کمال « نماز ». یعنی کمال جویی است . یکی از اساسی ترین ارکان حیات ، « نماز ». مطلق و زینت بخش شخصیت و منش مؤمنان است ، تمدن، فرهنگ، زندگی و تحرک جوامع انسانی است.

اگرچه نماز دارای اهمیت فراوان است، اما برگزار کردن نماز به جماعت اهمیت بیشتر دارد، زیرا نماز جماعت نمادی با ارزش از جامعه مطلوب اسلامی است که عناصری مانند رهبری، اتحاد و نظم را دربر می گیرد. بنابراین، مطالعه نماز جماعت و حکمت‌های فراوانی که در آن نهفته، حایز اهمیت است. به همین دلیل، یکی از مهمترین مسائلی که فکر دینداران جوامع گوناگون بشری را به خود جلب کرده، این مسئله است که چگونه فرزندان جامعه را دیندار و نمازخوان کنند و آنها را از بهره های فراوان این ودیعه آسمانی پرنسیب سازند. پرستش حقیقتی است که در همه موجودات عالم وجود دارد و موجودی در عالم نیست که پرستنده حق نباشد. این حقیقت که گوشه هایی از رموز آن در عالم کشف و شهود برای عالمان راستین پدیدار گشته، در آیه شریفه ۴۳ سوره بنی اسرائیل این گونه آورده شده است: « وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَ لَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ موجودی نیست که تسبیح گوی خداوند سبحان نباشد، لکن تسبیح آن ها را متوجه نمی شود .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

بر پایی نماز در مدارس وظیفه ای خطیر و بسیار حساس است، زیرا مدارس جدای از ویژگیهای منحصر به فرد، محل تشویق، اضطراب، رقابت های نگران کننده توأم با شکست و پدیده های ناخوشایند دیگری است که هر کدام از آن ها به تنهایی قادر به تبدیل محرکهای خنثی به محرکهای شرطی نیرومند فراخوان اضطراب و حالات ناخوشایند روانی می باشند . بنابراین ایجاد اصلاحات بنیادی به منظور تغییر در نگرش دانش آموزان نسبت به مناسک جاری به ویژه نماز جماعت می تواند زمینه ساز تحولات اساسی در شخصیت دانش آموزان شود و نه تنها نگرش آنها را نسبت به صورت ظاهری عبادات بهبود بخشد . بلکه در جهت گیری اصولی به سوی ارزشهای انسانی آنها را هدایت نماید. بسیاری از مشکلات فردی و اجتماعی کاهش یافته و تهاجم فرهنگی بیگانه به نسل نو چندان کاری از پیش نخواهد برد و در زمینه فکری و اخلاقی از انحراف مصون خواهند ماند. همه ی کودکان و نوجوانان ، محتاج هدایتند و به یک برنامه ی صحیح زندگی نیاز دارند . این نیاز برآورده نمی شود ، مگر با پرورش حس مذهبی ، احیاء فطرت و فراهم نمودن زمینه های رشد و به کمال رساندن فضایل اخلاقی آنها که نماز کامل ترین پاسخ به عالی ترین نیاز انسان است. در دین ما نماز به عنوان ستون دین تلقی شده و ملاک ارزش آدمی و قبولی کلیه ی اعمال و فرائض دیگر اوست و اگر درست اقامه گردد، به عنوان معراج مؤمن و رأس دین شمرده می شود، که نیاز به مداومت و محافظت دارد.

بدون تردید ، همه ی جوانان و نوجوانان، بالفطره استعداد پذیرش و انجام تکالیف مذهبی را دارند اما آنچه مهم است ، چگونگی روش ها و ارائه شیوه های جذب آنها به سوی تکالیف مذهبی است . با اعتقاد بر این اصل بود که بر آن شدم تا دریابم که راهها و شیوه های جذب دانش آموزان به اقامه نماز جماعت ، که عالی ترین ارتباط انسان با خداست، چیست؟

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

من به عنوان دبیر دینی و عربی مدرسه ، که در هدایت دانش آموزان به سوی مسائل مذهبی و تربیت دینی
آنان نقش مهمتری دارم ، می خواهم بدانم که راهکارهای ایجاد انگیزه در دانش آموزان، برای شرکت در نماز
چیست ؟ و چگونه می توانم آنان را نسبت به شرکت در نماز جماعت مدرسه ترغیب نمایم.

فروشگاه علمی آسمان

بیان مسئله:

توجه به این که نماز آرامش دهنده ی دلها ، اصلاح کننده فرد و اجتماع و پرچم اسلام است و عاملی است که موجب رهایی افراد از تنبلی ، گناه ، تباهی و دیگر رفتارهای زشت می شود ، و یکی از راههای تربیت دینی کودکان و نوجوانان ، یاد دادن نماز و شرکت دادن آنها در نماز جماعت می باشد ، برآن شدم تا در مدرسه نماز جماعت برگزار نمایم .

مطلوب این بود که اکثر دانش آموزان در نماز شرکت نمایند. اما این تصور من صحیح نبود و تعداد کمی از دانش آموزان راغب به شرکت در نماز جماعت مدرسه بودند؛ به طوری که تعداد شرکت کنندگان در حد یکی از کلاسها هم نبود . و این مهمترین مسئله ای بود که توجه مرا به خود جلب کرد و باعث شد که اقدام به این پژوهش بنمایم .

اینجانب ، سابقه خدمت در آموزش پرورش را دارم . در سال جاری به عنوان دبیر دینی و عربی آموزشگاه راهنمایی واقع در شهرستان خدمت می کنم . نمازخانه مدرسه از امکانات کافی برای برگزاری مناسب نماز جماعت برخوردار است و به دلیل داشتن پنجره های کافی از نور مناسبی نیز برخوردار است

من به عنوان دبیر دینی و عربی ، وظیفه دارم دانش آموزان را نسبت به انجام و یادگیری رفتارهای مذهبی ترغیب نمایم و در تربیت دینی دانش آموزان نقش مهم و تأثیر گذاری دارم ، که یکی از این رفتارها و راههای تربیت دینی آنان ، یادگیری و خواندن نماز است .

در متون دینی ما مثل قرآن کریم ، نهج البلاغه و کتاب های حدیثی زیاد به خواندن نماز تأکید شده و آمده :

-نماز، وسیله ای برای پاک شدن از خود بینی است .(نهج البلاغه : حکمت ۲۵۲ به نقل از کتاب جامع الاحادیث و روایات نماز جلد ۱)

-به درستی که نماز، انسان را از کار ناشایست باز می دارد.(عنکبوت : ۴۵ به نقل از کتاب جامع الاحادیث و روایات نماز جلد ۱)

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

-نماز را به پا دارید و زکات را ادا کنید (وبا این وسیله روح و جسم و اجتماع خود را نیرومند سازید و بدانید)
، هر کار خیری برای خود از پیش می فرستید . (بقره ۱۱۰ به نقل از کتاب جامع الاحادیث و روایات نماز
جلد ۱)

-نماز، دژی است که انسان را از هجوم شیطان در امان نگه می دارد . (شرح غرالحکم ج ۲ ص ۱۶۶ به نقل
از کتاب جامع الاحادیث و روایات نماز جلد ۱)

-نخستین چیزی که خداوند بر امت من واجب کرد نمازهای پنجگانه است، و نخستین عملی که از آنان بالا
برده می شود، و از آنان سؤال می شود همان نماز است . (کنز العمال، ج ۷، ح ۱۸۸۵۹ به نقل از کتاب جامع
الاحادیث و روایات نماز جلد ۱)

اگر دانش آموزان از همین کودکی با رفتارهای مذهبی خصوصاً نماز آشنا شوند ، و به انجام آن مبادرت ورزند
، این امر در آنها درونی شده و امکان ترک آن کمتر است و در نهایت امکان روی آوری آنها به سمت گناه و
بزهکاری کمتر می شود.

هر زمان که نماز جماعت برگزار شد مشاهده می کردم استقبال دانش آموزان از نماز کم است و تعداد شرکت
کنندگان نسبت به جمعیت مدرسه بسیار ناچیز بود.. بعضی اوقات می دیدم که دانش آموزان در هنگام نماز یا
در حیاط مدرسه هستند یا در بیرون از فضای مدرسه می باشند و بعضی ها هم دائماً در هنگام برگزاری نماز
جماعت با تاخیر در صف های نماز جماعت حضور پیدا می کنند که این موضوع بسیار باعث رنجش و اذیت
بنده می شد .

این مسئله برای بنده که به عنوان یک دبیر دینی و عربی وظیفه ارشاد دانش آموزان را بعهده داشتم بسیار
آزار دهنده بود . طوری شده بود که در همان هفته اول مدرسه تمام اشتغال فکری بنده را این موضوع به خود
اختصاص داده بود که چرا دانش آموزان بنده اینقدر کم از نماز استقبال می کنند و چه دلایلی ممکن است
که این موضوع رخ دهد ؟ چگونه بنده می توانم دانش آموزانم را به نماز خواندن و شرکت در نماز جماعت
مدرسه تشویق و ترغیب نمایم.

بنده این مسئله را با مدیر ، اعضای انجمن اولیاء و دبیران مدرسه که تجربه آنها بیشتر از بنده بود در میان
گذاشتم و پس از چند جلسه ای که با مدیر ، اعضای انجمن اولیا مدرسه و شورای دبیران داشتم مسائل زیر
را به مشورت گذاشتیم :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

- ۱- آیا دانش آموزانی که در نماز شرکت نمی کنند ، به نماز خواندن علاقه ای ندارند؟
- ۲- آیا نماز را بلد هستند؟
- ۳- آیا ممکن است در خانه، یا مسجد روستا نماز بخوانند که در نماز مدرسه شرکت نمی کنند ؟
- ۴- آیا ممکن است والدین آنها نماز نخوانند و به نماز خواندن فرزندانشان اهمیت ندهند؟
- ۵- آیا ممکن است مقدمات نماز مثل وضو را بلد نباشند؟
- ۶- آیا شرایط خواندن نماز جماعت را بلدند و اهمیت نماز جماعت را می دانند؟
- ۷- شاید وقت نماز و محل برگزاری نماز مدرسه مناسب نباشد ؟
- ۸- شاید نیاز است نماز زمان را متنوع کنیم ؟
- ۹- یا شاید دلیل دیگری داشته باشد ؟

تعریف اصطلاحات:

نماز:

۱- عبادت ، پرستش . ۲ - عبادت مخصوص مسلمانان که به طور وجوب پنج بار در ش بانه روز ادا کنند. (فرهنگ معین)

خدمت و بندگی . (جهانگیری) (رشیدی) (انجمن آرا). خدمتکاری . (غیاث اللغات) (برهان قاطع) (ناظم الاطباء). بندگی . اطاعت .فرمان برداری . (برهان قاطع) (ناظم الاطباء). (فرهنگ دهخدا) در فارسی به معنی قداست ، کرنش ، تعظیم و تقدیس است . چنان که عربی آن : «صلاة» به معنی توجه ، روی آوردن و اهتمام به چیزی یا به کسی است ، گو این که برداشت از آن در موارد مختلف ، متفاوت است ، چنان که گفته اند : آن از خداوند ، رحمت ، و از ملائکه استغفار و از بشر دعا است . آری در کتاب و سنت به تکرار به معنی دعا آمده است : (و صلّ علیهم) (توبه:۱۰۳) . یعنی آنها را دعا کن . و در حدیث نبوی آمده :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

«اذا دُعِيَ احدكم فليجِبْ ، فان كان صائما فليصل ، وان كان مفطرا فليطعم» . (صحيح مسلم: ۱۰۵۴/۲ ط

الحلبی) که «فليصل» در اینجا یعنی دعوت کننده را دعا کند . (دائرة المعارف دانستنیهای اسلامی)

در اصطلاح شرع عبارت است از عملی مخصوص ، مرکب از رکوع و سجود و قرائت و ذکر ، توام با نیت و شرائط

خاص ، که به تکبیر آغاز و به سلام ختم می گردد . (دائرة المعارف دانستنیهای اسلامی)

نماز جماعت:

نمازی که دسته جمعی خوانند و در آن به امام اقتدا کنند بدین گونه که یک نفر مسلمان (و به عقیده شیعه به شرط عدالت) به نماز ایستد و دیگران به وی اقتدا کنند . نماز جماعت از شعائر اسلام است . (دائرة المعارف دانستنیهای اسلامی)

منظور بنده در این پژوهش از واژه نماز و نماز جماعت همان رنگ برگزاری نماز جماعت در مدارس می باشد که در هنگام اذان ظهر با حضور دانش آموزان در محیط مدرسه برگزار می شود و هدف بنده این است که ببینم چگونه می توانم دانش آموزانم را به حضور فعال تر و بیشتر در این فریضه ی الهی ترغیب نمایم .

روشهای جمع آوری اطلاعات (شواهد ۱)

بعد از رویت این مسئله شروع به جمع آوری شواهد نمودم تا وجود مسئله را تایید کند و در حل آن راهکارهایی ارائه نمایم و برای رسیدن به جواب سوالاتی که داشتم از روشهای زیر استفاده نمودم.

۱- مصاحبه با اعضای انجمن اولیای مدرسه و بعضی از خانواده های دانش آموزان و مصاحبه با بعضی از همکاران خود در مدرسه ؛

اکثر اولیای این دانش آموزان معتقد بودند که فرزندانشان در منزل نماز می خوانند و بعضی اوقات هم در نماز جماعت در مسجد روستای خود شرکت می کنند . عده ایی از آنها هم گفتند که فرزندانشان اصلاً نماز نمی خوانند یا گاهی اوقات نماز می خوانند و در نماز خواندن خود سهل انگاری زیادی دارند و به درستی نمازهای خود را نمی خوانند و هرچه آنها را نصیحت می کنند گوش نمی دهند.

مدیر و بعضی از دبیران هم معتقد به این موضوع بودند که شرکت دانش آموزان در نماز جماعت مدرسه از روی علاقه نیست و اکثر آنها در زنگ نماز یا نمی آیند یا دیر به نماز جماعت می آیند و بنده در مصاحبه خود از آنها این سوال را پرسیدم که ((مهمترین دلایل عدم شرکت دانش آموزان در نماز جماعت مدرسه چیست ؟)) و آنها نیز پاسخ های زیر را دادند:

- متنوع نبودن برنامه های نماز - محیط زندگی (محیط روستا و محله ای که دانش آموزان در آن زندگی می کنند -) نداشتن الگوی مناسب - واگذاری مسئولیت ها به افراد خاص و بر انگیزتن حس حسادت بین دانش آموزان - عدم آشنایی کافی - عدم استفاده از تشویق - توسل به زور و اجبار - اهمیت ندادن به نماز مدرسه، از طرف معلمان و کادر مدرسه و عدم شرکت آنان در نماز بعد از انجام این مصاحبه های و لیست کردن دلایلی که از سمت همکاران و خانواده ها برای عدم استقبال دانش آموزان به نماز جماعت عنوان شده بود از آنها راهکارهایی برای شرکت بیشتر دانش آموزان در نماز جماعت خواستم که آنها هم راهکارهای زیر را به بنده پیشنهاد دادند:

-اهمیت خانواده ها به نماز و تشویق فرزندانشان به نماز خواندن.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir.

-اهمیت به نماز در مدرسه و شرکت معلمان در نماز جماعت مدرسه .

-متنوع کردن برنامه های نماز جماعت.

-تقسیم مسئولیت به صورت چرخشی، به طوری که تمام دانش آموزان در برگزاری نماز سهیم باشند.

-تبلیغات کافی و سازنده.

-استفاده از تشویق ، اهداء جایزه و پخش شیرینی در مواقع لزوم.

-برگزاری مسابقه ، خواندن شعر و قصه گویی بین بعضی از نمازها.

-عدم توسل به زور و اجبار و اختیاری کردن نماز جماعت.

۲- مطالعه کتب ، مقالات و مجلات مرتبط با این موضوع ؛

با توجه به مطالعاتی که انجام دادم و کتابها ، مقالات و مجلاتی که در این زمینه مطالعه کردم که این مقالات

هم یاریگر بنده در انجام پژوهشم بود و هم متوجه شدم که کسانی بودند که قبل از بنده با این مشکل مواجهه

شده بودند .

آقای داود راعی در وبلاگ خود در مقاله ایی تحت عنوان (راه های علاقه مند کردن دانش آموزان به نماز)

راههای درمان آسیب های اجتماعی نماز گریزی دانش آموزان را به شرح زیر معرفی می کند:

۱. به کارگیری روش محبت

۲. استفاده از روش الگویی

۳. روش تذکر

۴. نقل یا نمایش قصه ها و خاطره های زیبا در ارتباط با اهمیت و عظمت نماز

۵. احداث و زیباسازی مساجد و نمازخانه ها

۶. ویژگی های شخصیتی و رفتاری امام جماعت مساجد و مدارس است. خلق و خوی نیکوی امام مسجد و

مهارت اجتماعی او در برقراری ارتباط با نمازگذاران فوق العاده مؤثر است، اگر رفتار مناسب و حاکی از احترام

مشاهده نمایند، به نماز علاقمند می شوند.

۷. بیان رمز و راز نماز و آثار

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

خانم مینو شریفی دروازه مدیر آموزگار دبستان دخترانه صاحب الزمان (عج) شهرستان جعفرآباد استان خراسان رضوی در اقدام پژوهی خود که با عنوان (چگونه توانستم دانش آموزان را به شرکت در نماز جماعت مدرسه علاقه مند کنم؟) بود و بر روی وبلاگ خود قرار داده بود، راهکارهای زیر را پیشنهاد می دهد:

۱- تشکیل جلسه آموزشی و تربیتی ویژه والدین با حضور افراد کارشناس ۲- استفاده از روش تدریس همیار نماز ۳- برگزاری جشن نماز ۴- تهیه دفترچه نماز ۵- بازی کارت های نماز ۶- تهیه و تکثیر جدول نماز برای فراگیران در خانه ۷- بیان داستان هایی در رابطه با نماز از بزرگان و استفاده از سی دی های آموزشی نماز ۸- دادن کارت نماز ۹- پذیرایی از دانش آموزان ۱۰- استفاده از هر فرصت و موقعیت

علی حاجی بابایی در وبلاگ خود مهم ترین راهکارهای جذب دانش آموزان به نماز جماعت را با توجه به خلاصه ایی از ۹۰ تحقیق فرهنگیان منطقه اسفراین در خصوص نماز به شرح زیر معرفی می کند :

۱- تبیین اثرات نماز ۲- تکریم و شخصیت دادن به دانش آموزان ۳- نشاط آفرینی فرهنگی و اعتقادی و خود باوری در دانش آموزان ۴- ایجاد رابطه قوی دینی بین معلم و دانش آموز ۵- داشتن نمازخانه جذاب و عالی و استفاده از رنگ های دلپذیر ۶- باز گو نمودن اهمیت و ضرورت نماز به اولیا دانش آموزان ۷- اجرای مسابقات مختلف در خصوص نماز و اهدا جوایز به دانش آموزان برتر ۸- داشتن دوستان دینی در مدرسه ۹- شرکت معلمین ،مدیر، دبیر دینی و عربی، در کنار دانش آموزان در نماز جماعت ۱۰- برگزاری نمایشگاه در خصوص نماز از آثار دانش آموزان ۱۱- توزیع کتب دینی و اخلاقی ساده ۱۲- معرفی دانش آموزان نماز گزار و تشویق آنان در حضور دیگران ۱۳- دادن هدیه به هنگام نماز به دانش آموزان ۱۴- استفاده از دانش آموزان خوش صدا برای اذان و ۱۵- پخش فیلم های آموزنده در آموزشگاه در خصوص نماز ۱۶- ارتباط مستمر با مساجد و نماز جمعه ۱۷- بیان احادیث شیوا و بلیغ در خصوص نماز ۱۸- استفاده از روحانیون جوان و شاداب و تاثیر گذار ۱۹- داشتن سخنرانی کوتاه و مفید در بین نماز ها ۲۰- اقامه نماز در منزل توسط والدین ۲۱- برگزاری همایش نماز برای دانش آموزان ۲۲- برگزاری همایش نماز برای اولیا ۲۳- داشتن گفتگوی صمیمی با دانش آموزان در خصوص نماز ۲۴- داشتن میزگرد دانش آموزی در خصوص نماز با رهبری کادر مدرسه ۲۵- فعال نمودن شورای مدرسه و انجمن اولیا و داشتن مصوبات اجرایی در خصوص نماز ۲۶- ارائه الگوی عملی مناسب

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

به دانش آموزان ۲۷- معرفی چهر های برتر دینی و ذکر موفقیت های آنان ۲۸- برگزاری اردو های زیارتی و
سیا حتی ۲۹- انتخاب بهترین زمان آموزشگاه بعد از اوقات شرعی برای نماز ۳۰- بیان داستا نها و قصه های
در خصوص نماز ۳۱- استفاده از تمثیل و شعر و ادبیات در سخنرانی در خصوص نماز ۳۲- معرفی دانش
آموزان نماز خوان و مومن به صورت منطقه ای به کلیه مدارس ۳۳- چاپ عکس دانش آموزان نماز خوان در
جراید محلی ۳۴- ارائه سی دی های آموزشی به دانش آموزان در خصوص نماز ۳۵- اختصاص زمان کوتاهی
در آغاز کلاس به بیان آثار نماز توسط همه دبیران در کلاس ۳۶- اختصاص دو روز در هفته در مراسم آغازین
به مباحث نماز ۳۷- ایجاد رفتار دوستانه برای شرکت در نماز و نبود زور و اجبار ۳۸- ایجاد سرویس های
بهداشتی مجهز در مدارس ۳۹- رفتار و کردار عملی کادر مدرسه ۴۰- داشتن کتابخانه غنی با کتاب های
سودمند در خصوص نماز

مهمترین علل عدم حضور دانش آموزان در نماز جماعت توسط خانم مریم حمیده زاده خنکدار مربی امور تربیتی
مدارس راهنمایی شهرستان قائمشهر در کتاب خلاصه تجربه های برتر مربیان و معلمان در فعالیت های تربیتی
مدارس به شرح زیر آمده است:

۱- آگاه نبودن دانش آموزان از اهمیت و فضیلت نماز جماعت ۲- نداشتن امکانات خوب و مناسب و سرویس
های بهداشتی ۳- عدم تشویق مکرر دبیران به نماز و اهمیت آن ۴- پایبند نبودن دوستان برای هم دیگر به
نماز و شناخت آن ۵- نداشتن سجاده و جاکفشی و جا مهربی مناسب در نماز خانه ۶- نداشتن ظاهر مناسب
نماز خانه و بد بو شدن آن از طریق جوراب دانش آموزان جعفر علما، در پایان نامه کارشناسی خود، به نقل از
عبدالرسول احمدی ، علاوه بر نظر همکاران مهمترین علل عدم شرکت دانش آموزان در نماز جماعت را موارد
زیر می داند:

-تنبلی و سستی دانش آموزان - عدم دانستن فایده و اثرات نماز در زندگیشان - بلد نبودن نماز - چون می
بینند بعضی نماز می خوانند اما نماز ، در زندگی آنها تأثیری نداشته و رفتار خوبی ندارند - عدم توجه والدین
به نماز

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

تحقیق دیگری که در مجله تربیت (۱۱۰ و ۱۱۱) توسط دو نفر فرهنگی انجام گرفته ، در پاسخ به این سؤال که

«چرا نماز نمی خوانید؟»، مخاطبان علاوه بر دلایل فوق گفته اند

- برنامه های مدارس به گونه ای نیستند که انسان به نماز تشویق شود.

- مدرسه ما جایی برای نماز خواندن ندارد.

- نمازخانه و مکت ها کثیف هستند.

دکتر محسن ایمانی (۸۲) در مقاله خود می گوید: انجام عبادت در کودکی موجب ملکه شدن این رفتار در وجود آنها می گردد و اگر بخواهیم افراد با عبادت خو بگیرند ، باید دوره کودکی را مغتنم بشماریم. وی، نقش الگو ، تبلیغ صحیح ، تبشیر، تشویق ، تقویت ، تسهیل، تذکر و یاد آوری و نقش حمایتگری را در آوردن کودکان به میدان عبادی، مؤثر می داند و می گوید : چون کودکان، بسیاری از حرکات و رفتارها را از طریق تقلید کردن از دیگران می آموزند ؛ پس باید برای آموزش نماز، الگویی مناسب در معرض دید آنها قرار دهیم و به این شعر سعدی استناد می کند که گفته:

بزرگی سرا سر به گفتار نیست

دو صد گفته چون، نیم کردار نیست

وی ، حضور معلمان را به صورت عملی در انجام عبادات ، جهت تأثیر در الگوپذیری و تشویق دانش آموزان، مؤثر می داند. ایشان در مورد تبلیغ می گوید : وقتی اثر تبلیغ در گرایش انسانها به مسلک و مرام های مختلف و حتی خرید اجناس این قدر مؤثر است ، پس با استفاده از تبلیغات ، می توانیم کودکان را به سوی نماز و عبادت جذب کنیم . و تشویق به جا و مناسب را نیز بسیار مؤثر می داند و می گوید : با استفاده از تقویت ، راه افزایش رفتار را در کودک هموار کرده ، در انجام عبادات و نماز سخت گیر نباشیم ، برای کودک تسهیلاتی در نظر بگیریم ، آثار نماز را با تذکر دادن به یاد کودکانمان آورده و در برخورد آنها با شبهات به یاریشان بشتابیم و آرامش را به آنها باز گردانیم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

غلامحسین حیدری (۸۶) در مقاله ی خود آورده ، بهتر است برای جذب کودکان از این راهها استفاده نماییم
:

-استفاده از تشویق و تحسین.

-آمادگی عقیدتی، به این معنی که مربیان باید از کودکی و پیش از سن تکلیف ، دانش آموزان را در فرا گیری
احکام و شرایط برپایی نماز یاری دهند و در زمان به وجود آمدن گرایش در آنان ، زمینه انجام عمل را برایشان
فراهم نمایند.

-میانہ روی ، که نماز نباید خسته کننده باشد.

-بیان آثار نماز برای کودکان که نماز باعث جلوگیری از غرور ، جلب رحمت پروردگار ، نزدیکی با خدا و... می
شود.

-بر پایی نماز جماعت باعث می شود که کودکان با دیدن نظم و انضباط و جمعیت دوستان خود، برای شرکت
در نماز تشویق شده و کم کم به آن روی آورند.

-آسان گیری در نماز ، از مواردی است که ایشان به آن معتقد است و بیان می دارد : باید طوری با

کودک برخورد کرد که احساس جبر و خستگی نکند و نماز برای او رنج آور و کسل کننده نباشد . حتی اگر
کودک نماز را ترک کرد و حواسش پرت شد ، او را سرزنش نکنیم.

۳- استفاده از پرسش نامه ؛

با توجه به این که استفاده از پرسشنامه یکی از بهترین راههای جمع آوری اطلاعات می باشد ، پرسشنامه ایی
را مشتمل بر یازده سوال بسته پاسخ و باز پاسخ طراحی کرده و به صورت تصادفی آنرا را در اختیار ۵۴ نفر از
دانش آموزان سه پایه قرار دادم که نتایج زیر بدست آمد:

همه دوست دارند نماز بخوانند ؛ نماز و مقدمات نماز را بلدند ، در خانواده ی اکثر شان ، والدین نماز می خوانند
، تعدادی از آنان شرایط خواندن نماز جماعت را بلد نیستند ، تعداد زیادی گفته اند : نمازمان را در خانه هایمان
می خوانیم و به این دلیل در نماز شرکت نمی کنیم .

۴- استفاده از فرم فراوانی رفتار ؛

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

براساس فرمی که برای نشان دادن تعداد شرکت کنندگان تهیه کرده بودم ، در چهار هفته و هفته ای دو روز
از فرم استفاده نمودم و با ثبت تعداد شرکت کنندگان ، اطلاعاتی به دست آوردم.
۵- موضوع را در جلسه انجمن اولیاء و مربیان مدرسه مطرح و با آنان همفکری نمودم، که آنان ضمن تأیید
گفته های من بیان داشتند، شاهد حضور تعداد زیادی از دانش آموزان در نماز جماعت روستا می باشند و در
این راه همکاری لازم را با من به عمل خواهند آورد.

تجزیه و تحلیل داده های شواهد (۱)

دلیل انتخاب این مسئله ، این است که یکی از اهداف مهم تعلیم و تربیت در کشور ما ، تربیت دینی و محقق
شدن هدفهای اعتقادی است. انجام عبادات در کودکی موجب ملکه شدن آنها در وجود کودکان و نوجوانان
می شود و چنین افرادی در بزرگسالی ، عبادات را با سهولت بیشتری انجام می دهند . چنانچه خانواده و
مدرسه به طور جدی نسبت به تربیت دینی کودکان و نوجوانان اقدام نمایند، مسلماً در آینده با مشکلاتی
مواجه خواهند شد.

هدف من در این تحقیق، افزایش رغبت و انگیزه دانش آموزان به برپایی نماز جماعت مدرسه است ، و می
خواهم به دانش آموزان خود کمک کنم تا از این راه نماز را یاد بگیرند ، اشکالات آنها را رفع و کاری کنم که
از روی میل و علاقه در نماز شرکت نمایند . در خانه علاوه بر این که خودشان نماز می خوانند ، اعضای خانواده
ی خود را به نماز و شرکت در نماز جماعت روستا تشویق ، بکنند .
بنابراین ، من با همکاری مدیر مدرسه ، دبیران ، همکاران با تجربه ام ، اعضای انجمن اولیاء ، اقدام به حل
مشکل عدم شرکت دانش آموزانم در نماز جماعت نمودم.

اطلاعاتی را که از طریق پرسش نامه بدست آوردم، نشان می دهند که:

همه آنها دوست دارند نماز بخوانند ، وضو گرفتن و مقدمات نماز تا حدودی بلد می باشند .
۴۱ نفر آنان یعنی ۹/۷۵ درصد به این سؤال که : " آیا در خانه نماز می خوانند؟ " جواب مثبت ، ۲ نفر یعنی
۳/۷ درصد جواب منفی داده اند و ۱۱ نفر یعنی ۳/۲۰ درصد گفته اند که گاهی اوقات نماز می خوانند

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

این آمار نشان می دهد، اکثرشان به نماز خواندن علاقه دارند و نماز می خوانند . حدود ۲۰ درصدی که گاهی اوقات نماز می خوانند نیاز به کار بیشتر بر روی آنان و آوردنشان در جمع نمازگزاران می باشد . در پاسخ به این سؤال که : " چه کسانی در خانه شما نماز می خوانند ، ۴۹ نفر یعنی ۷/۹۰ درصد گفته اند، والدین همه ی آنها، نماز می خوانند و ۵ نفر یعنی ۹/۲ درصد بیان داشته اند ، هیچ کس در خانه ی آنها نماز نمی خواند . این آمار نشان می دهد ، خانواده های اکثرشان اهل نماز بوده و می توانند الگوهای خوبی برای فرزندان خود باشند . حدود ۹ درصد دیگر نیاز به متحول ساختن و کار دارند تا هم خودشان نماز خوان شده و هم اولیاء خود را تشویق به نماز بکنند.

۴۸ نفر دانش آموزان ، یعنی ۸۸/۸ درصدشان نماز را بلدند ولی ۳/۷ درصد آنان یعنی ۲ نفرشان نماز را بلد نیستند که لازم است ، آموزش لازم داده شده و رفع اشکال گردد. در صورت شرکت در نماز جماعت مشکل این دو نفر رفع خواهد شد . ۴ نفر دیگر یعنی ۷/۴ درصد آنان نیز قسمتی از نماز را بلدند که نیاز به آموزش و رفع اشکال دارند .

همه ۵۴ نفر دانش آموز دوست دارند در مدرسه نماز جماعت برگزار شود و میزان اهمیت نماز جماعت را در برابر نماز فرادا ، می دانند . با ساعت برگزاری نماز (ساعت ۱ بعد از ظهر)، مشکلی ندارند . در مورد این که " آیا شرایط خواندن نماز جماعت را بلدند یا خیر؟" ، ۳۷ نفر یعنی ۶۸/۵ درصد شرایط را بلدند ولی ۱۷ نفر یعنی ۳۱/۴ درصدشان شرایط برگزاری نماز جماعت را بلد نیستند و لازم است به این گروه نیز آموزش داده شود . تحقیقات مطالعه شده و مصاحبه همکاران ، مهمترین دلایل عدم شرکت دانش آموزان در نماز جماعت را موارد زیر می دانند:

-متنوع نبودن و عدم استفاده از تشویق . لازم است ما هم به این مورد توجه داشته باشیم .
-محیط زندگی کودکان و عدم توجه والدین به نماز . در روستایی که مدرسه ما قرار دارد ، اکثر مردم در نماز جماعت مسجد شرکت می نمایند و با توجه به سؤال پرسش نامه که ۹۰/۷ درصد دانش آموزان بیان داشته اند والدین آنها نماز می خوانند ، این مورد از دلایل عدم شرکت دانش آموزان ما در نماز جماعت نمی باشد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

-بلد نبودن نماز . براساس نتیجه پرسش نامه ۸۸/۸ درصد آنان نماز را بلد هستند و این مورد تعداد اندکی از
دانش آموزان را شامل می شود که نیاز به کار جدا گانه دارد.

-واگذاری مسئولیت ها به افراد خاص و بر انگیزتن حس حسادت بین دانش آموزان . به این مورد نیز لازم
است توجه ، اقدام و برنامه ریزی شود .

-توسل به زور و اجبار . نماز در مدرسه ما کاملاً اختیاری است و این مورد هم رد می شود. چون من معتقد
هستم انسان مختار است و باید با آزادی کامل به مسائل مذهبی روی آورد و کاری که از روی اجبار باشد، زود
ترک می شود.

-عدم آشنایی کافی. در مناسبت های مختلف و به اقتضای موضوع ، اقدام به تبلیغات گسترده نمودیم .این
تبلیغات شامل صحبت در مراسم آغازین و بین نماز ، نوشتن پیامهای قرآنی و احادیثی در مورد نماز ، برگزاری
مسابقه ی کتاب خوانی و اختصاص موضوع انشاء دانش آموزان به نماز بود.
-اهمیت ندادن به نماز از طرف اولیاء مدرسه. در این جا لازم است توجه شده و همکاران برای شرکت در نماز
جماعت مدرسه حاضر شوند.

-برخورد نامناسب با کودکان . خوشبختانه تمام اولیاء مدرسه برخوردی مناسب با دانش آموزان دارند . چه در
موقع نماز ، چه در مواقع دیگر.

-نداشتن الگوی مناسب. چون والدین اکثرشان براساس گفته خودشان در پاسخ به سؤال پرسش نامه ، اهل
نماز هستند ، می توانند الگوهای خوبی برای آنها باشند . از آن طرف لازم است با آوردن معلمانشان به جمع
نماز گزاران و تعریف داستانهایی از تأثیر نماز در زندگی بزرگان دینی ، راههای دیگری برای ارائه الگو به آنها
باشد.

باید با همکاری اولیاءو همکاران ، دانش آموزان را تشویق کنیم تا به جای خواندن نماز در خانه یا مسجد ، در
مدرسه حاضر شده و نماز بخوانند . در اینجا بود که به جواب بیشتر سؤالات به مشورت گذاشته در ابتدای
پژوهشم رسیدم ولی سؤالات شش ، هفت و هشت نیاز به بررسی دارند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

براساس بررسی نتیجه ی تحقیقات، نظر همکاران و پرسش نامه خودم راههای زیر را برای بهبود شرکت دانش
آموزان در نماز جماعت مدرسه پیشنهاد می کنم.

۱- رفع اشکال دانش آموزان در نماز و شرایط نماز جماعت

۲- متنوع کردن نماز از طریق برگزاری نماز در مکانهای مختلف ، تقسیم مسئولیت برگزار ی نماز بین دانش
آموزان ، شرکت همکاران در نماز، قصه گویی ، اجرای مسابقه ، استفاده از تشویق و ...

انتخاب راه حلها:

پس از تجزیه و تحلیل شواهد و براساس اطلاعات بدست آمده از سؤالهای چهار و شش پرسش نامه، مبنی بر
اینکه:

دو نفر از دانش آموزان یعنی ۳/۷ درصد نماز را بلد نبودند و ۱۷ نفر آنان یعنی ۴/۳۱ درصد نیز شرایط برگزاری
نماز جماعت را بلد نبودند ، لازم دیدم که آموزش جداگانه ای به آنها داده و آنان را متقاعد سازم تا با حضور در
نماز مدرسه ، مشکلاتشان در مورد نماز کامل حل شود ولی چون این راه فقط درصد کمی از دانش آموزان ،
که شاید چند تایی از آنان نیز قبلاً در نماز شرکت می کرده اند را شامل می شد ، راه دوم را نیز عملاً به کار
گرفتم.

برای موفقیت در این راه ، جلسه ای با حضور مدیر ، دبیران و نماینده انجمن اولیاء مدرسه برگزار کرده و
تصمیم خودم را با آنان در میان گذاشتم، که همه قول مساعدت و همکاری دادند . مدیر بیان داشت ضمن
شرکت خودم در نماز از همکاران نیز انتظار دارم که در نماز شرکت نمایند و هزینه های خرید جایزه ، شیرینی
و غیره را از محل سرانه مدرسه و در صورت کافی نبودن از جیب شخصی خودم می پردازم .

به کلاسها رفتم ، اسامی دانش آموزانی که مایل به همکاری بودند را نوشتم ، برنامه کارم را به آنها اعلام نمودم
و برایشان برنامه ریزی کردم که هر کدام چه روزی ، چه کاری انجام دهند . مثلاً: کسی که امروز مؤذن بود

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

شاید فردا مکبر یا مسئول توزیع مُهر باشد و یا ممکن بود هیچ مسئولیتی نداشته باشد . از این راه مسئولیت تمام کارها را بین بچه ها تقسیم کردم تا براساس مصاحبه همکارانم حس حسادت مانع از حضور آنان در نماز نشود.مسئول شورای دانش آموزی موظف شد هر روز نفرات روز بعد را اطلاع دهد.

جهت تشویق دانش آموزان که همکاران در مصاحبه خود گفته بودند و در تحقیقات هم آمده بود ، (استفاده از تشویق باعث شرکت بیشتر در نماز می شود) باید طرحی آماده می کردم . با همکاران مشورت نمودم که یکی از آنان پیشنهاد داد ، دو نمونه کارت تهیه کنیم به رنگ های آبی و سبز و ملاک هر کارت را شرکت در نماز و رعایت نظم و بهداشت در هنگام نماز قرار داده و به ازاء هر پنج کارت آبی که در هفته می گیرند، یک کارت سبز داده شود و به کارت های سبز هر ماه جایزه بدهیم . خود ایشان مسئول تهیه طرح و نمونه کارت برای چاپ شد .

برای تهیه ی سؤالات مسابقه، خودم این کار را انجام دادم . کل برنامه به این صورت شد : یک روز سؤال گفته شود ، یک روز قصه گویی داشته باشیم ، بعضی روزها شیرینی بدهیم ، یک روز احکام بگوئیم واز آن طرف نماز هم طولانی نشود که بچه ها خسته شوند.

اجرای بهترین راه حل و اقدام:

برای اجرای بهتر این امر بنده شخصا به خرید جوایز و هدایا برای دانش آموزان رفتیم و جوایزی را انتخاب کردم که دانش آموزان بیشتر دوست داشتند و همچنین از پیشنهاد مسجدمحل که فردی بود که دانش آموزان او را دوست داشتند دعوت کردیم تا در این مراسم شرکت و سخنرانی کند و همچنین به او گفته شد که در حین صحبت دانش آموزان را با احکام و نماز خواندن با انجام مسابقه آشنا کند . همچنین برای آشنا شدن بیشتر

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

دانش آموزان با احکام نماز یک حلقه نرم افزار را طراحی کرده و در اختیار دانش آموزان قرار دادیم که این نرم افزار به صورت تصویری احکام را آموزش می دهد.

هم چنین یک مسابقه مقاله نویسی و نشریه دیواری در مورد اهمیت نماز جماعت برگزار کردم و جوایز ارزنده ای را نیز برای آنان در نظر گرفتم و گروهی از نمازگزاران را به اردوی یک روزه بردیم و از دبیران دیگر نیز خواستیم تا در کلاس پیگیر کارها باشند . وقتی علاقه ی دانش آموزانم را به معلم خاص می دیدم بیشتر با آن معلمان صحبت می کردم که در مورد اهمیت نماز در کلاس صحبت کنند.

اهدای جایزه و معرفی دانش آموزانی که بیشترین شرکت را ، هر ماه در نماز جماعت داشتند . در برنامه ی صبحگاه ، اجرای تلاوت همگانی قرآن و زیارت عاشورا را در روزهای سه شنبه و شرکت در جلسات آموزش خانواده و صحبت درباره اهمیت نماز و تاثیر آن در دوره نوجوانان از رفتارهای ناپهناجاری استفاده از عطر و عنبر جهت خوشبو کردن نماز خانه.

گرفتن عکس از نمازگزاران و نصب آن در تابلوی اعلانات و دادن مسئولیت به همه ی دانش آموزان علاقه مند در روزهای مختلف مانند : انتظامات زنگ نماز ، مسئولین بهداشت ، مکتب و ... دعوت از مسئولین امور تربیتی و شرکت آنان در نماز جماعت مدرسه و اهدای جایزه به نمازگزاران و شرکت دانش آموزان در نماز جمعه ی شهر.

تا این که این عمل من باعث شد تا اکثریت دانش آموزان در نمازخانه حاضر شوند حتی بدون حضور معلمان یا کادر دفتری مدرسه نماز جماعت را برگزار کنند.

اکثر دانش آموزانی که به آنها مسئولیت داده بودیم ، وظیفه ی خود را به نحو احسن انجام می دادند و اگر کسی کم کاری می کرد ، او را تشویق به انجام کار بیشتر و بهتر کرده و بچه های دیگر را به کمک او می فرستادیم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

در نهایت سعی کردم رابطه ام را با تک تک دانش آموزانم نزدیک کنم به طوری که دانش آموزان و گاه اولیای
آنها با من تماس در رابطه با کار فرزندشان داشتند.

همچنین برای قدر دانی از زحمات دانش آموزانی که در برگزاری نماز جماعت فعال بودند و مدرسه را تحقق
این هدف یاری کردند اردویی تحت عنوان اردوی نماز تدارک دیده شد

گرد آوری اطلاعات (شواهد ۲)

پس از اجرای برنامه و نظارت کامل بر اجرای درست آن ، اطلاعاتم را از راههای زیر بدست آوردم تا بفهمم
چقدر در اجرا موفق بوده ایم :

۱- مشاهده تعداد شرکت کنندگان و وضعیت روحی آنان .

۲- از طریق شمارش کارتهایی که بعضی مواقع به آنها می دادم یا گرفتن آمار در بین نماز .

۳- مصاحبه با مدیر ، همکاران ، والدین و برادران و خواهران دانش آموزان .

هر روز شاهد افزایش تعداد بیشتری از شرکت کنندگان در نماز بودم . از مشاهده ی وضعیت روحی آنان می
فهمیدم که خوشحالند و با اشتیاق در نماز شرکت می کنند . شمارش آمار دانش آموزان در بین نماز نیز
شاهدی براین افزایش بود و همچنین دیگر تاخیر زیادی از حضور دانش آموزان در نماز جماعت دیده نمی شد
و اکثر دانش آموزان به موقع در نماز خانه حضور پیدا می کردند .
اولین هفته ی اجرای طرح به طور میانگین ۶۰ تا ۷۰ نفر شرکت کننده داشتیم که در مقایسه با قبل از اجرای
طرح که ۴۰ الی ۵۰ نفر بوده ، رشد نسبتا خوبی داشته ایم . این آمار در هفته ی سوم به ۹۰ تا ۱۰۰ نفر
رسید .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

در هفته های بعد که از تشویق ها کاستیم و کمتر در بین نماز مسابقه برگزار می کردیم ، شرکت کنندگان سیری نزولی داشته و به طور میانگین در آن هفته از ۱۰۰ نفر به ۸۰ نفر کاهش پیدا کردند و این نشان می دهد که تعداد ی از آنان احتمالاً فقط به خاطر جایزه و مسابقه به نماز جماعت می آمدند . با توسعه تبلیغات و همکاری خانواده ها ، دوباره سیر صعودی شروع شد و در هفته های بعد به ۱۳۰ نفر رسیدند . آمار دو ماه بعد از اجرای طرح نیز نشان می داد که شرکت کنندگان به ۱۴۰ تا ۱۴۵ نفر رسیده بودند ..

طبق مصاحبه ای که با مدیر و دبیران مدرسه انجام دادم ، آنان نیز افزایش شرکت کنندگان را تأیید کردند و نسبت به این اتفاق خوشحال بودند . والدین و برادران و خواهران دانش آموزان در مصاحبه بیان داشتند ، بچه ها هم مرتب نماز می خوانند، و شب ها در نماز جماعت مسجد شرکت دارند ؛ اشکالات وضو و نماز ما را گوشزد می کنند .

فروشگاه علمی آسمان

ارزشیابی و نتیجه گیری:

براساس مشاهداتم از وضعیت روحی دانش آموزان و حضورشان در نماز، به این نکات دست یافتم:

-دانش آموزان بدون اکراه ، در وقت مقرر اقدام به گرفتن وضو کرده و برای نماز آماده می شوند .

-آنان بدون کمروبی ،اشکالاتی را که با آن مواجه می شوند ، می پرسند.

-میزان مشارکتشان در آماده کردن محل نماز ،نشان از علاقه آنان دارد.

-شمارش دانش آموزان در هنگام نماز خواندن نشان از افزایش تعداد شرکت کنندگان دارد به طوری که

متوسط شرکت کنندگان قبل از اجرای طرح ۳۵ درصد بود ، ولی در هفته ی اول با افزایشی ۱۰ الی ۲۰ درصدی ، مواجه بوده ایم.

بالاخره آمار یک ماه بعد، که نشان می داد موفقیت ما چقدر بوده واین امر در دانش آموزان درونی شده است

، نشان از رشدی ۹۰ درصدی داشته است که واقعا جالب توجه بود.

تمام همکاران در این پژوهش بیان نمودند که این موفقیت بر اساس کارهایی بوده که با هم انجام داده بودیم

.خوشحال بودند و مرا تشویق به ادامه ی کارها یی نظیر این کار نمودند و درخواست کردند نسخه ای از کارم را

در اختیار شان قرار دهم . امام جماعت مسجد و اولیاء نیز بیان داشتند که فرزندانشان علاوه بر اینکه به نماز

اهمیت می دهند ، هنگامی که به خانه می رسند، با عجله از ما می خواهند به آنها غذا دهیم تا در نماز حاضر

شوند .برادران و خواهرانشان بیان می کردند :اگر ما در خواندن نماز کاهلی کنیم فوری تذکر می دهند و از

اهمیت نماز برایمان حرف می نند. والدین می گفتند : هر جای نماز و یا وضو اشتباه می کنیم ،اشتباه ما را

گوشزد کرده و اصلاح می نمایند.

مشکل عدم شرکت دانش آموزان در نماز جماعت مدرسه، مرا وا داشت تا با راهنمایی و همکاری مدیر ،دبیران

،اعضای انجمن اولیا و مربیان ،امام جماعت مدرسه ،همکاران با تجربه ام و مطالعه ی کتب ، مقالات و مجلات

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت
فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

مرتبط با موضوع، اقدام به بهبود این مشکل در مدرسه بنمایم.

با تلاش مداومی که در طول حدود ۴ ماه داشتیم ، توانستیم با گرد آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها اقداماتی انجام دهیم که نتیجه آنان به این شرح است:

- ۱- وضعیت موجود ما، از ۳۵ درصد به وضعیت مطلوب ۹۰ درصد، یعنی ایده ال مورد نظرمان رسیده است.
- ۲- اشکالات نماز و شرایط برگزاری نماز جماعت دانش آموزان به طور کامل رفع شده است.
- ۳- دانش آموزان با اشتیاق واز روی اختیار هر روز خودشان مقدمات برگزاری نماز را مهیا می کنند .
- ۴- گفته های والدین آنها و اشتیاق و رفتارشان ، نشان می دهد که نسبت به خواندن نماز علاقمندی نشان داده وچنان چه این روش در سالها ی بعد پیگیری شود ،این امر بیشتر ملکه وجود آنان خواهد شد.
- ۵- طبق گفته ی والدین ،دانش آموزان نه فقط خود نماز می خوانند، بلکه در خانواده نیز اقدام به رفع اشکال وضو و نماز والدین و دیگر اعضای خانواده ی خود می نماید .
- ۶- آنها بدون احساس کمرویی هر جا به اشکالی برخورد می کنند، با من در میان می گذارند . این نشان می دهد که هم از نظر روحیه وهم از نظر رشد اجتماعی متحول شده اند.
- ۷- همکاران از این پیشامد بسیار خوشحالند و من می توانم آنها را تشویق به انجام پژوهش بنمایم؛ چون یکی از اهداف آموزش وپرورش تربیت معلمان پژوهنده است .
- ۸- می توانم این تجربه را در اختیار سایر همکاران وآموزش وپرورش منطقه ام قرار دهم تا راهنمای علمی برای همکاران باشد.
- ۹- ضمن اینکه در این راه به تجربه ای پژوهشی دست پیدا کردم ،جهت اجرای پژوهش های بعدی انگیزه ای مضاعف بدست آورده ام.

اعتبار بخشی:

برای این که مطمئن باشم تا طرح بنده به خوبی انجام گرفته است و تاثیر خوبی بر روی دانش آموزان داشته است در جلساتی که با خانواده های آنان داشتم از آنها در رابطه با نماز خواندن فرزندانشان از آنها سوال می کردم که آنها اظهار می داشتند که فرزندانشان در خانه سعی می کنند که اول وقت نماز هایشان را به جا آورند و همچنین تعدادی دیگر هم می گفتند که فرزندانشان تا قبل از اجرای این طرح به مسجد خیلی کم می رفتند اما بعد از اجرای این طرح با شور و اشتیاق فراوان به نماز جماعت مسجد روستا می روند.

همچنین از مدیر و معاون مدرسه درباره حضور دانش آموزان در نماز جماعت مدرسه نسبت به سالهای قبل سوال کردم که آنها بسیار نسبت به این امر راضی بودند و می گفتند که بعد از اجرای طرح بنده دانش آموزان با اشتیاق بیشتری در نماز جماعت مدرسه شرکت می کنند که این امر برای بنده بسیار خوشنود کننده بود که توانستم با اجرای طرحهای خودم اینقدر دانش آموزانم را به نماز جماعت علاقه مند کنم.

موانع و محدودیت ها:

مهم ترین محدودیت هایی که بنده برای انجام کارم با آنها مواجه بودم عبارتند از:

۱- نبودن سرویسهای بهداشتی مجهز و وضوخانه خوب در مدرسه

۲- عدم دعوت از امام جماعت در مدرسه به دلیل مشکلاتی که وجود داشت

۳- پایین بودن فرهنگ خانواده های بعضی از دانش آموزان به دلیل وجود چندین نژاد از دانش
آموزان در مدرسه

۴- کمبود بودجه و هزینه برای اجرای طرحهایی که من در نظر گرفته بودم.

فروشگاه علمی آسمان

پیشنهادات و راهکارها:

در پایان این پژوهش برای موفقیت خانواده ها و مدارس در تربیت دینی فرزندان ، چند راهکار و پیشنهاد دارم
به این شرح:

- ۱- پیشنهاد می شود که خانواده ها و اولیا دانش آموزان به مسئله ی نماز و مسائل دینی در منزل اهمیت دهند و دانش آموزان خود را برای خواندن نماز به وسیله های مختلف تشویق نمایند .
- ۲- باید همکاری بین دو نهاد مهم خانواده و مدرسه در تربیت دینی دانش آموزان باشد و تا دانش آموزان را بتوان با مسائل دینی و اعتقادی بیشتر آشنا کرد
- ۳- آشنا نمودن خانواده ها به شیوه های تاثیر گذاری بر فرزندانشان .
- ۴- آشنا کردن دانش آموزان با فلسفه ی مسائل مذهبی و این موضوع که اصلا چرا ما باید نماز بخوانیم و فلسفه عبادت خدا چیست
- ۵- معرفی الگوهای شایسته در مسائل مذهبی .
- ۶- استفاده از امام جماعت های جوان و خوش زبان که بتوانند ارتباط خوبی با دانش آموزان برقرار کنند و دانش آموزان بدون هیچ ترسی سوالات شرعی خود را از آنها بکنند
- ۷- برگزاری مسابقات گوناگون در رابطه با نماز ؛ مثل : مسابقه ی انشا ، کتاب خوانی و ...
- ۸- مشارکت و همکاری تمام اولیا ء مدرسه در تربیت مذهبی دانش آموزان و این امر را فقط وظیفه ی مربی تربیتی ندانیم .
- ۹- سپردن امور اجرایی نماز به خود دانش آموزان و حتی می توان کل مسئولیت ها را به دانش آموزان داد که حتی مسئولین و معلمان مدرسه هم در نماز جماعت شرکت نکنند و دانش آموزان خودشان نظم و انضباط را در نماز خانه برقرار نمایند .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۱۰- استفاده از فرشهای سجاده ایی در نماز خانه و همچنین استفاده از گلاب و عطر برای خوشبو کردن

فضای مدرسه که به جذب بیشتر دانش آموزان به نماز جماعت کمک می کند.

۱۱- پیشنهاد می شود سازمان های آموزش و پرورش و مدیران محترم مدارس با معلمان برای بهسازی و

امکانات هرچه بهتر و بیشتر نمازخانه ، سرویسهای بهداشتی و وضوخانه مورد نیاز همکاری نمایند.

۱۲- پیشنهاد می شود برای انجام هر کاری تشویق فراموش نشود همچنین می توان برای تشویق فعالین نماز

از اردوهای تشویقی تحت عنوان اردوی نماز استفاده کرد.

۱۳- در بین نماز ، احکام و قصه های قرآنی گفته شود و مسابقات فکری با اهداء جوایز برگزار شود.

فروشگاه علمی آسمان

فهرست منابع

- جمشیدی، نرگس: نقش والدین و مربیان در گرایش دینی کودکان و نوجوانان، مجموعه مقالات هشتمین اجلاس سراسری نماز (ص ص ۸۴-۶۷)، تهران، ستاد اقامه نماز، (۱۳۷۷)
- خزائی، علیرضا: نقش معلمان در توسعه ی باورهای دینی و رشد اخلاقی جامعه، مجموعه مقالات برگزیده ی همایش معلم، فرهنگ، توسعه، اداره کل آموزش و پرورش استان، (اردیبهشت ۱۳۸۰)
- دیلمی، حسن، هزار و یک نکته درباره نماز، تهران، ستاد اقامه نماز، (۱۳۷۸)
- زهادت، عبدالمجید، تعلیم و تربیت در نهج البلاغه، چاپ اول، ص ۱۵۹، بی تا
- ساکی، رضا: اقدام پژوهی راهبردی برای بهبود آموزش و تدریس، تهران، وزارت آموزش و پرورش، پژوهشکده تعلیم و تربیت، (۱۳۸۳)
- عزیزی، عباس: جامع آیات و احادیث موضوعی نماز، ج ۱ و ۲، قم، انتشارات نبوغ، (۱۳۷۹)
- قائمی، علی: اقامه ی نماز در دوران کودکی و نوجوانی، تهران، ستاد اقامه نماز، صص ۶۶-۱۰، (۱۳۷۵)
- قرائتی، محسن: پرتوی از اسرار نماز، تهران، مرکز فرهنگی درسهایی از قرآن، (۱۳۸۶)